

DIETNÍ STRAVOVÁNÍ ve školních jídelnách města Brna

Mgr. Jana Stávková

Ústav ochrany a podpory zdraví

Lékařská fakulta, Masarykova univerzita Brno

Význam školního stravování

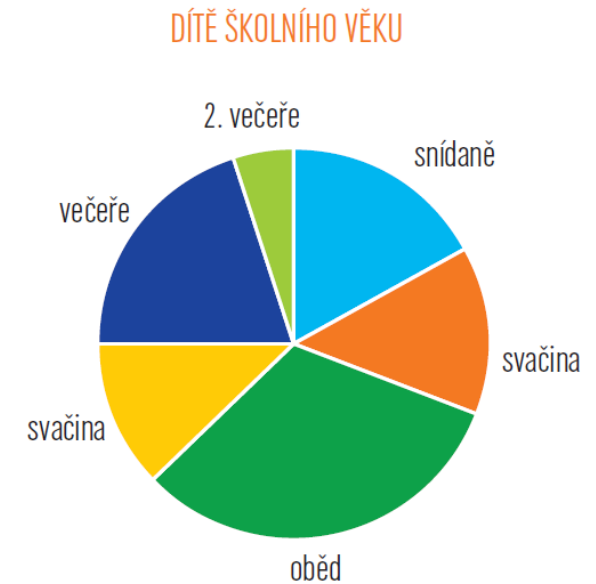
- Nasytit strávnicka
- Ovlivňování a formování výživových zvyklostí
 - Pestrost a vyváženost stravy
 - Poznávání nových potravin/pokrmů
 - Jídelní prostředí
 - Psychosociální význam

PREV

výskytu

- Nasytit strávnicka zdravého i „nemocného“

Proč zavádět dietní stravování ve školních jídelnách?

- Nárůst počtu dětí se specifickými výživovými nároky
 - dieta jako nezbytná součást léčby

- Diety:

- **Bezlepková**
- Šetřící
- Různé potravinové alergie
 - **Bezmléčná**
- Potravinové intolerance
 - **Bezlaktózová**
- Diabetická
- Kombinované diety

- Vegetariánská – není dieta, neléčí žádné onemocnění!

Česká republika x Slovensko

SLOVENSKO

- DS přímo ve vyhlášce – povinnost
- X vyhláška stanovuje také počet pracovníků provozu podle počtu strážníků

ČESKÁ REPUBLIKA

- Vyhláška 107/2005 Sb., ve znění novely 17/2015
 - platnost od 1.2.2015

„Výběr potravin, receptur, sestavení jídelního lístku a způsob přípravy jídel vydávaných v rámci dietního stravování provádí NUTRIČNÍ TERAPEUT.“ (dle § 2 odst. 5 vyhlášky č. 17/2015 Sb.)

Vyhláška 17/2015 Sb., o školním stravování

§ 2 - Organizace školního stravování

(4) Strávníkům, jejichž zdravotní stav **podle potvrzení registrujícího poskytovatele zdravotních služeb v oboru praktické lékařství pro děti a dorost⁸⁾** vyžaduje stravovat se s omezeními podle dietního režimu, **může provozovatel stravovacích služeb poskytovat školní stravování v dietním režimu** (dále jen „dietní stravování“), a to v případě zařízení školního stravování za podmínek stanovených jeho vnitřním řádem a v případě jiné osoby poskytující stravovací služby v souladu s ujednáním o zajištění školního stravování.

(5) Výběr potravin, receptur, sestavení jídelního lístku a způsob přípravy jídel vydávaných v rámci dietního stravování provádí **nutriční terapeut⁹⁾**

(8) Poskytuje-li provozovatel stravovacích služeb více druhů jídel na výběr, musí být zachováno **plnění výživových norem. To neplatí pro poskytování dietního stravování.**

NUTRIČNÍ TERAPEUT **je odborným konzultantem**
pro případ jakékoli potřeby související s dietním
stravováním v zařízení školního stravování.

NUTRIČNÍ TERAPEUT **vykonává průběžnou
pomoc/konzultace** v oblasti dietního stravování.

Dietní stravování v Brně

- Spolupráce města Brna a LF MU
 - smlouva
 - bezplatná činnost studentů
- Obor Nutriční terapeut / specialista
 - Léčebná výživa
 - problematika školního stravování (Výživa v ochraně a podpoře zdraví)
- **11** studentů
 - registrovaní NT!
- **24** školských zařízení (stav k 23.5.2016)
- BLP dieta nejčastěji

- Spolupráce s Odborem školství, mládeže a tělovýchovy (Magistrát města Brna)
- Hygiena dětí a mladistvých (KHS Brno)

Činnosti nutričního terapeuta

Navázání spolupráce se školní jídelnou, domluva na rozsahu činnosti

- DS
- sestavování jídelních lístků nejen pro DS
- pomoc při zajišťování pestrosti stravy
- pomoc při propagaci školního stravování vůči žákům, pedagogům, rodičům
- konzultace ohledně výživy s pedagogy a rodiči, atd.

Seznámení se s provozem školního stravování (jeho stavem, potřebami)

Činnosti nutričního terapeuta

Posouzení podmínek pro realizaci DS

- personální i materiální zabezpečení (technologické a provozní)
- vystavení záznamu

1. PROSTOROVÁ VYBAVENOST

- Má provoz dostatečné prostory pro realizaci dietního stravování?
- Má provoz dostatečný prostor pro skladování potravin (*např. zejména v případě bezlepkové diety musí být potraviny skladované odděleně – stačí např. uzavíratelný box na samostatné polici ve skladu*)?
- Jak je provoz dispozičně členěn (*zejména s ohledem na křížení*)?
- Umožňuje prostor vyhnout se křížové kontaminaci?
- Je možné vyčlenit vybavení (např. pracovní stůl) k přípravě diet?

Činnosti nutričního terapeuta

Posouzení podmínek pro realizaci DS

- personální i materiální zabezpečení (technologické a provozní)
- vystavení záznamu

2. TECHNOLOGICKÁ VYBAVENOST

- Je na provozu dostatečné množství nádobí (pomůcek) pro přípravu dietních pokrmů?

3. LIDSKÉ ZDROJE

- Je na provozu dostatečný počet pracovníků?
- Mají pracovníci zkušenost s přípravou dietních pokrmů?
- Může provoz uvolnit pracovníka na přípravu dietních pokrmů?
- Jsou pracovníci schopni přípravy dietních pokrmů?

4. SUROVINY

- Je provoz schopen zajistit nákup „speciálních“ potravin (zejména pro případu bezlepkové diety)?

Činnosti nutričního terapeuta

Školení pracovníků školního stravování o pravidlech a podmínkách přípravy DS

- Náplň školení
- základní charakteristika onemocnění
- výběr potravin (vč. čtení etiket)
- příprava dietních pokrmů
- úprava receptur a skladba jídelních lístků určených pro dietní stravování
- další (zabránění křížové kontaminace, zásady při výdeji pokrmů,...)
- Školení na pracovišti
- Záznam o školení
- Školení počáteční, průběžné, opakované

Činnosti nutričního terapeuta

Výběr/tvorba receptur pro DS

- forma dle domluvy
- tvorba NT x tvorba vedoucí školní jídelny s následnou kontrolou NT
- uloženy na dostupném místě

Sestavování jídelního lístku ve vztahu k poskytovanému DS

- spíše hodnocení, kontrola
 - nemusí být speciální JL pro DS
 - *Př. Jídlna vaří bezlepkové obědy, které přizpůsobuje základní variantě oběda bez zdravotního omezení. V jídelním lístku je uvedena pouze varianta pokrmu bez zdravotního omezení a ve spodní části jídelního lístku je formou doplňkové informace poukázáno na vhodnost také pro bezlepkovou dietu.*
- „Jídelní lístek platí také pro bezlepkovou dietu s použitím výhradně bezlepkových surovin.“***

Činnosti nutričního terapeuta

Průběžná konzultační a kontrolní činnost

- systém DS pravidelně ověřovat

Konzultace pro potřeby realizace individuálního DS (např. kombinované diety, alergie na potraviny, požadavek na specifickou dietu), konzultace s rodiči, pedagogy

- Manuál k DS
- BLP receptury
- Ve škole nám chutná, Ať nám chutná ve škole, Kuchařka našich kuchařek

BUDOUCNOST?

NUTRIČNÍ TERAPEUT

PARTNER, POMOCNÍK

